

**TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN
VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED
VAN HET HOF VAN BEROEP TE
ANTWERPEN**

TWEEDE KAMER

Sententie van 27/06/2013

Inzake : **TAA/SH/0139/2013**

Meester **X**
Advocaat bij de balie te ...
kantoorhoudende te

I . DE PROCEDURE

De Voorzitter van de Tuchtraad heeft Mr. X bij aangetekend schrijven van 26/02/2013 opgeroepen om te verschijnen voor de Tuchtraad voor Advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het Hof van Beroep te Antwerpen, Kamer 2, op de zitting van donderdag 28 maart 2013 te 14h00.

De zaak werd verscheidene malen tegensprekelijk uitgesteld en uiteindelijk behandeld op de zitting van 30/05/2013 met open deuren.

Stafhouder Z werd gehoord in haar verslag.

Meester X en zijn raadsman Mr. Y werden gehoord in hun middelen van verdediging. De uitspraak gebeurt met open deuren.

II. TENLASTELEGGING

Blijkens de brief van 26/02/2013 van de Voorzitter van de Tuchtraad luidt de tenlastelegging als volgt:

"In strijd met art. 5.2.5 van de gedragsregels van de balie van ..., alsook de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid zoals vervat in art. 455 Ger.W., die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen, anoniem een pamflet te verspreiden waarin hij zijn ongenoegen uit over het verloop van de rechtspleging en de door de Vrederechter uitgesproken eindbeslissing."

III. HERKWALIFICATIE

De Tuchtraad is gevat door de feiten en niet door de kwalificatie. De rechten van verdediging vereisen wel dat de Tuchtraad de advocaat op de hoogte brengt van een kwalificatiewijziging om de advocaat in de mogelijkheid te stellen zich werkelijk en volledig te kunnen verdedigen.(Tuchtraad voor Advocaten Brussel 8/11/2011, Advocatencahier Deontologie, OVB, Nr. 1-2013, p. 33,3.9)

De Tuchtraad heeft Meester X en zijn raadsman er voor de aanvang van de debatten op gewezen dat de tenlastelegging tevens een inbreuk op artikel 429 Ger. W. zou kunnen uitmaken zodat zij met dit artikel dient uitgebreid.

Meester X heeft verklaard deze aanvullende kwalificatie te aanvaarden, tevens vrijwillig voor een mogelijke inbreuk op artikel 429 Ger.W. te verschijnen en zich hierop te verdedigen, zodat een heropening van de debatten niet noodzakelijk voorkomt.

IV. BEOORDELING VAN DE TENLASTELEGGING

Uit het verslag van de Stafhouder van de Orde van Advocaten van ... en de stukken van het dossier blijkt dat Mr. X in de baliekastjes van de advocaten van de Balie van X een bericht heeft verspreid waarin hij zijn ongenoegen uit over de gang van zaken in en het vonnis van het Vredegerecht van het kanton ... bij de invordering van zijn staat van erelonen en onkosten in het kader van een vereffening en verdeling na echtscheiding.

Het betrokken bericht was niet ondertekend maar Mr. X betwist niet er de auteur van te zijn.

Volgens Mr. X strookte de inhoud van het bericht met de waarheid.

Hij betwist de toepasselijkheid van artikel 5.2.5. van de gedragsregels van de Balie van ... en verschuilt zich achter de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van meningsuiting.

De vrijheid van meningsuiting is naar Belgisch recht t.a.v. de openbare gerechtelijke debatten en/of rechtelijke uitspraken gewaarborgd, maar niet onbegrensd.

De manier waarop een proces verloopt en/of de inhoud van vonnissen en arresten mogen dus aan commentaar en kritiek worden onderworpen. (J. Velaers, De beperkingen van de vrijheid van meningsuiting, Maklu, 1991, n° 490 e.v.)

Persoonlijke aanvallen tegen magistraten kunnen echter in bepaalde gevallen onrechtmatig zijn.

Op grond van artikel 10, § 2 van het EVRM kunnen er beperkingen aan de vrije meningsuiting worden aangebracht om het "gezag en de onpartijdigheid" van de rechterlijke macht te waarborgen. (J. Velaers, o.c., n° 511).

Hierbij dient dan over het algemeen een onderscheid gemaakt tussen de vrije meningsuiting over de werking van de rechterlijke macht in het algemeen en over de onpartijdigheid, onafhankelijkheid en bekwaamheid van bepaalde individuele rechters in het bijzonder, waarbij het onderscheid grotendeels is ingegeven door de aan het ambt van magistraat verbonden discretieplicht die hem in grote mate verhindert om zich in het publiek, met de elementen van het dossier in de hand, te verantwoorden over de wijze waarop hij een geding heeft beslecht.

Als gevolg hiervan is de toelaatbaarheid van kritiek op magistraten een permanente evenwichtsoefening. (zie D. Voorhoof, Het Humo-arrest, scherpe kritiek op rechters geoorloofd, Mediaforum 1997/4,68-69 en D. Voorhoof, Criticising judges in Belgium, in M. ADDO (ed.) Freedom of expression and the criticism of judges. A comparative study of European legal standards, Aldershot, Ashgate-Dartmouth, 2000,89-11).

Met betrekking tot advocaten in het bijzonder kan de principiële toelaatbaarheid van kritiek op magistraten bovendien op gespannen voet staan met de eerbied die de advocaat bij toepassing van artikel 429 Ger.W. (eedformule) verschuldigd is voor het gerecht.

Wanneer een incident ontstaat met een magistraat dient de advocaat zich tot zijn Stafhouder te wenden en zal deze zich desgevallend in verbinding stellen met de korpsoverste. (J. Stevens, Regels en gebruiken van de advocatuur te Antwerpen, Kluwer, 1990, 1024 en P. Lambert, Règles et usages de la profession d'avocat du barreau de Bruxelles, NEMESIS, 1988, p. 589).

Dit principe wordt voor zoveel als nodig herhaald in art. 5.2.5. van de gedragsregels van de Balie te ...

Er kan niet de minste twijfel over bestaan dat het advocaten principieel is toegelaten zich in het algemeen uit te spreken over de eventuele slechte werking van de rechterlijke macht, disfuncties aan de kaak te stellen en/of de inhoud van gerechtelijke beslissingen gemotiveerd te bekritisieren.

Algemeen wordt trouwens ook aanvaard dat een advocaat wetenschappelijk/juridische kritiek mag leveren op gerechtelijke uitspraken, maar de plicht tot kiesheid verzet zich er dan weer tegen dat hij of zij dit zou doen met betrekking tot een uitspraak waarin hijzelf of zichzelf als raadsman van een betrokken partij is opgetreden.

Als actor van de rechtspleging echter kan hij wel publiek verklaren dat hij het met een beslissing waarin hijzelf als advocaat betrokken was, oneens is maar dient hij in dat geval zijn concrete bezwaren te laten gelden via de daartoe geëigende (beroeps)procedures of andere kanalen en het juridisch debat niet in de openbaarheid te voeren.

Meester X voert in casu aan dat de feiten, die het voorwerp van de tuchtvervolging uitmaken, door hem werden gesteld als een "partij" en niet als "advocaat". Hij was in de betrokken procedure vertegenwoordigd door een advocaat en het incident, voorwerp van de kritiek in zijn bericht, heeft zich afgespeeld tussen een Vrederechter en de raadsman van Mr. X.

De Tuchtraad kan deze redenering niet volgen. De zaak, op het verloop waarvan de kritiek betrekking had, betrof een ereloonstaat van Mr. X en dus van een advocaat.

Het betrokken bericht werd bovendien uitsluitend in gerechtelijke kringen (in casu aan de balie en op het gerechtshof) verspreid en is juridisch en technisch dusdanig onderbouwd dat het duidelijk van een advocaat uitgaat.

Het argument dat het verspreiden van een pamflet geen "communicatie" inhoudt met actoren van justitie en dus buiten het toepassingsveld zou vallen van de gedragsregels van de Balie te ..., artikel 5.2.5, is terzake niet dienend.

De tuchtvervolging is immers tevens gebaseerd op artikel 455 Ger.W. en artikel 429 Ger.W.

Zuiver op de persoon van de magistraat gerichte kritiek met betrekking tot een reeds uitgesproken eindvonnis en/of het verloop van de procedure die aan dit eindvonnis is voorafgegaan mag enkel uitgeoefend worden langs de tussenkomst van de Stafhouder, al dan niet gevolgd door een tussenkomst van de korpsoverste.

Dit principe vindt zijn bevestiging in de rechtspraak die beslist dat, wanneer openbaar aangeklaagde feiten een mogelijke tuchtfout uitmaken (zoals in casu) de beslissing van de bevoegde tuchtverheid voor de waarheidstoetsing als beslissing van de bevoegde overheid geldt en dat de echtheid of de valsheid van een aan een ambtenaar (of rechter) ten laste gelegde onregelmatigheid slechts kan worden vastgesteld door diens overheid. (A. De Nauw, De waarheidsexceptie bij aanranding van de eer en de goede naam en de rechten van de mens, R.W. 2012-13, p.10).

Voor de Tuchtraad zijn de waarheidstoetsing van de in het bericht aangeklaagde handelingen en beslissing van een magistraat dus evenmin aan de orde en dient hierover geen onderzoek gevoerd in het kader van de aan het verspreiden van het bericht of zijn inhoud verbonden tuchtrechtelijke gevolgen.

Zelfs indien de in dit bericht beschreven feiten volledig waarheidsgetrouw zouden zijn (en dus mogelijk laakbaar in hoofde van de betrokken magistraat) behoorde het Mr. X hiervan uitsluitend en alleen zijn Stafhouder in kennis te stellen met het verzoek daaraan zo nodig het in dat geval gepaste gevolg te verlenen.

De door Mr. X in zijn bericht aan het adres van de Vrederechter te ... gerichte aantijgingen zijn trouwens duidelijk " ad hominem".

Volgens Mr. X weigerde de Vrederechter immers een uitstel, nam zij de woorden "het is altijd hetzelfde" in de mond, nam zij de zaak voortijdig in beraad met schending van de rechten van de verdediging, weigerde zij de neerlegging van stukken door de eisende partij en wees zij de vordering af op basis van niet medegedeelde stukken van de verwerende partij.

De deontologische inbreuken van Mr. X zijn dus bewezen.

Volgens de uitleg ter zitting van de Stafhouder heeft Mr. X een blanco tuchtverleden.

De Tuchtraad houdt bij de opgelegde tuchtstraf rekening met het feit dat zijn relatie met de betrokken Vrederechter ten gevolge van eerdere incidenten reeds was verzuurd (zoals door Mr. X zelf wordt gesteld) en met het feit dat hij mogelijk het slachtoffer was van een (al dan niet gerechtvaardigde) hoge verbolgenheid, die hij spijtig genoeg niet op gepaste wijze heeft geventileerd.

**OM DEZE REDENEN
DE TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN VAN DE ORDES VAN HET
RECHTSGEBIED VAN HET HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN,**

Rechtsprekend in tuchtzaken, in eerste aanleg en tegensprekelijk,

Verklaart de tuchtvervolgning toelaatbaar en de tenlastelegging bewezen;

Beslist Mr. X als sanctie een waarschuwing met uitstel op te leggen.

Houdt de uitspraak over de kosten aan.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

Stafhouder Michel Vanbuul, Voorzitter, advocaat balie Tongeren

De assessoren:

Mr. Luc Savelkoul, advocaat balie Hasselt

Mr. Marc Witters, advocaat balie Hasselt

Mr. Jan Dyck, advocaat balie Antwerpen

Mr. Dirk Loos, advocaat balie Antwerpen

Was aanwezig bij de behandeling:

de secretaris, Mr. Mieke De Troetsel, advocaat balie Antwerpen

Waren aanwezig bij de uitspraak:

Stafhouder Michel Vanbuul, Voorzitter

de secretaris Mr. Mieke De Troetsel

Aldus gewezen en uitgesproken te Antwerpen op 27 juni 2013

Mr. M. Vanbuul
Voorzitter

Mr. M. De Troetsel
Secretaris

Mr. L. Savelkoul
Assessor

Mr. M. Witters
Assessor

Mr. J. Dyck
Assessor

Mr. D. Loos
Assessor